

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 La vischnaunca

La vischnaunca politica da Laax ei ina corporaziun territoriala da dretg public. Ella cumpeggia tut las persunas domiciliadas sin siu territori.

Art. 2 Autonomia

¹El rom dalla legislaziun federala e cantunala ha la vischnaunca il dretg d'administraziun autonoma.

²La vischnaunca exercitescha enteifer ils tiarms da sia competenza legala la suveranitat sur tut las persunas, ils animals e las caussas che secattan sin siu intschess.

Art. 3 Incumbensas

La vischnaunca ademplescha el senn dad art. 2 tut ils pensums adossai ad ella per il beinstar public. Ella promova il svilup spirtal e cultural sco era la prosperitad sociala ed economica, ed ella relai las leschas ed ordinaziuns necessarias.

Art. 4 Externalisaziuns

La vischnaunca sa delegar l'execuziun d'ina incumbensa a tiarzs e crear organisaziuns da dretg public e da dretg privat ni separticipar a talas.

Art. 5 Principi territorial

La vischnaunca da Laax sesanfla el territori linguistic romontsch.

Art. 6 Lungatg uffical e da scola

Il lungatg uffical e da scola ei il romontsch.

Art. 7 Dretg da votar

Il dretg da votar e d'eleger en damondas communalas han tut las persunas cun naziunalitad svizra domiciliadas en vischnaunca che han cumplenu il 18avel onn da veta e stattan buca sut curatella cumplexsiva pervia

dad inhabilitad permanenta da giudicar ni vegnan representadas entras ina persuna incumbensada da prevenziun.

Art. 8 Perioda d'uffeci, limitaziun dil temps d'uffeci

¹ La perioda d'uffeci ordinaria cuoza mintgamai treis onns.

² Las commembras ed ils commembers dad autoritads e cumissiuns communalas sco era las delegadas ed ils delegai da vischnaunca san vegnir reeligi.

³ Ina persuna che ha fatg part d'ina autoritad, d'ina cumissiun ni d'ina delegaziun duront quater periodas d'uffeci ina suenter l'autra, sa buca vegnir reeligida pli per la proxima perioda. Periodas d'uffeci entschattas valan sco entiras.

⁴ Per il temps d'uffeci d'ina commembra ni d'in commember dalla susprastonza communal vegnan las eventualas periodas d'uffeci sco commember dalla cumissiun da gestiun ni d'ina delegaziun buca quintadas. Medemamein vegn il temps, duront il qual la presidenta da vischnaunca ei stada commembra resp. il president da vischnaunca ei staus commember dalla suprastonza communal, buca quintaus.

Art. 9 Sforz d'acceptar l'elecziun en in uffeci

Negin sa vegnir sfurzaus d'acceptar l'elecziun en in uffeci.

Art. 10 Termin dallas elecziuns ed entrada en uffeci

¹ Las elecziuns dallas autoritads communalas han mintgamai liug il meins da mars ni d'avrel. L'entrada en uffeci succeda cun igl emprem da fenadur.

² In onn vegnan il presidi e dus commembers dalla suprastonza communal eligi. Igl onn surproxim vegnan ils dus auters commembers dalla suprastonza communal eligi.

Art. 11 Demissiun

¹ In commember d'in uffeci communal, d'ina cumissiun u d'ina delegaziun sto inoltrar sia

Constituziun dalla vischnaunca da Laax revisiun totala

demissiun a scret alla suprastanza communal, per regla tochen la fin da schaner digl onn dallas elecziuns.

² Quellas demissiuns ston vegnir publicadas suenter el feigl ufficial.

³ Mintga titular d'in uffeci che demissiunescha ei obligaus da surdar siu uffeci en uorden.

Art. 12 Elecziuns substitutivas

¹ Sch'ina titulara d'in uffeci resp. in titular d'in uffeci seretrai definitivamein da sias funcziuns, eis ei necessari da far in'elecziun substitutiva per il rest dalla perioda d'uffeci, sche la perioda d'uffeci currenta cuoza aunc pli ditg che 6 meins.

² Per las elecziuns substitutivas valan las medemas disposiziuns sco per las elecziuns ordinarias.

Art. 13 Motivs d'exclusiun

¹ Parents da saung e tras maridaglia en lingua directa, consorts e fargliuns sco era personas che vivan en in partenari enregistrau ni che meinan facticamein ina communad da veta astgan buca appartener el medem temps alla medema autoritad communal.

² Quels motivs d'exclusiun valan era denter las commembras ed ils commembers dalla cumissiun da gestiun e las commembras ed ils commembers dalla suprastanza communal.

³ Sch'ei dat motivs d'exclusiun, ei en cass d'ina elecziun simultana eligida la persuna che ha survegniu las pli biaras vuschs. Sche las candidatas ed ils candidats han survegniu tuttina biaras vuschs, decida la sort.

⁴ Sch'ins elegia ina persuna, per la quala ei dat in motiv d'exclusiun en connex cun in'autra persuna en uffeci, senza che quella davosa seigi vegnida reeligida il medem mument, ei l'elecziun nunvaleivla.

Art. 14 Incompatibladad

¹ Ina commembra ni in commember d'ina autoritad communal ni emploiadas resp. emploi ai permanentes dalla vischnaunca astgan buca appartener all'autoritad superiura directa.

² Sco emploiadas permanentas ni emploi ai permanentes dalla vischnaunca valan personas ch'ei n'emploiadas cun pli che 20 pertschiens da piazza tier la vischnaunca. Sche l'autoritad superiura directa ei la suprastanza communal, vala mintga engaschament sco motiv d'incompatibladad.

³ Commembras e commembers dalla suprastanza communal e personas emploiadas dalla vischnaunca san buca appartener alla cumissiun da gestiun.

Art. 15 Elecziun en differents uffecis

Sch'ina persuna vegn eligida en differents uffecis ch'ei n'incompatibels in cun l'auter, sto ella sedecider immediat per l'in ni l'auter uffeci.

Art. 16 Obligaziun da prender stgisa

¹ Ina commembra ni in commember d'ina autoritad communal ha da prender stgisa en cass da tractativas e votaziuns davart fatschentas, vid las qualas ella sezza ni el sez ni ina dallas personas che stat cun ella ni el en ina relaziun d'exclusiun el senn dad art. 13 al. 1 ha in interess persunal direct.

² Ina commembra ni in commember dalla cumissiun da gestiun sto prender stgisa per l'examinaziun dalla contabilitad e dalla gestiun d'ina autoritad ni d'in uffeci, dil qual ella ni el fa part ni ina persuna che stat cun ella resp. cun el en ina relaziun d'exclusiun el senn dad art. 13 al. 1.

³ Sche l'exclusiun ei dispiteivla, decida l'autoritad respectiva davart l'exclusiun dalla commembra respectiva ni dil commember respectiv.

Art. 17 Dretg da petiziun

Il dretg da petiziun ei garantius. Mintga habitonta e mintga habitont da vischnaunca sa inoltrar propostas, istanzas e recuors a scret alla suprastanza communal. Quella ei obligada da prender posiziun en caussa enteifer sis meins.

Art. 18 Dretg d'iniziativa

¹ 20 pertschien dallas personas cun dretg da votar en fatgs communalis san pretender cun lur suttascripziun ina votaziun davart ina proposta ch'ellas han inoltrau. Excludas da quei ein decisiuns che las autoritads da vischnaunca han priu el rom da lur cumpetenzza ni relaziuns giuridicas regladas denter la vischnaunca e tiarzs.

² L'iniziativa sa vegnir presentada en fuorma d'ina proposta generala. Ella sto vegnir inoltrada alla suprastanza communal ensemen cun las suttascripziuns.

Art. 19 Procedura per iniciativas

¹ La suprastanza communal ei obligada da suttametter sia posiziun ed eventualmein sia cunterproposta allas votantas ed als votants sil pli tard enteifer in onn suenter l'inoltraziun d'ina damonda d'iniziativa realisada en moda valeivla.

² Sch'ei dat ina cunterproposta eis ei da decider igl emprem denter quella ni la damonda d'iniziativa. Silsuenter decida la radunanza communal definitivamein, sch'ella vul approbar ni refusar la proposta ch'ei vegnida preferida ell'emprema votaziun. All'urna eis ei da presentar allas votantas ed als votants ina damonda da tagl corrispundenta.

Art. 20 Retratga dall'iniziativa

Las tschun personas che han suttascret sco empremas l'iniziativa ein autorisadas da retrer quella da tut temps tochen ch'il termin da votaziun ei fixaus, nun che l'iniziativa cuntegni in'autra clausula da retratga.

Art. 21 Iniziativa illegala

¹ Iniziativas cun in cuntegn illegal ein inadmissiblas e vegnan buca suttamessas allas votantas ed als votants.

² En in tal cass communichescha la suprastanza communal allas iniziandas ed als iniziants sia decisiun cun indicar ils motivs.

Art. 22 Moziun

¹ Mintga persuna cun dretg da votar ha il dretg da presentar ina moziun alla radunanza communal che pertucca ina fatschenta buca menziunada sin la gliesta da tractandas e che stat ella cumpetenzza dallas votantas e dils votants. Per regla rapporta la suprastanza communal da quella alla proxima radunanza communal e presenta ina proposta per la moziun. Sche la moziun vegn declarada sco impurtonta, sto la suprastanza communal suttametter allas votantas ed als votants enteifer in onn in project elaborau per decider davart quel.

² Per il rest valan, cun excepziun dad art. 20, las disposiziuns davart l'iniziativa conform al senn.

Art. 23 Referendum facultativ

¹ 10 pertschien dallas personas cun dretg da votar en fatschentas communalas san pretender che decisiuns dalla radunanza communal, che suttastattan tenor art. 33 al referendum facultativ, ston vegnir suttamessas allas votantas ed als votants all'urna.

² Las decisiuns che suttastattan al referendum ston vegnir comunicadas egl organ da publicaziun uffizial dalla vischnaunca. Il termin per il referendum ei 30 dis naven dalla publicaziun.

³ La votaziun duei per regla haver liug enteifer 6 meins suenter che la suprastanza communal ha constatau la valeivladad dil referendum.

⁴ Per il rest valan las disposiziuns dalla Lescha davart ils dretgs politics el cantun Grischun.

Art. 24 Informaziun, interpellaziun

¹ A caschun d'ina radunanza da vischnaunca sa mintga persuna cun dretg da votar pretender sclariment davart la situaziun ni la liquidaziun d'ina fatschenta communal.

² Il sclariment ei da far sil pli tard alla proxima radunanza communal. Il sclariment sa era succeder ad ina radunanza posteriura u vegnir refusada dil tuttatag, sche interess impurtonts dalla vischnaunca ni da tiarzs s'opponan a quella.

³ Resalvadas restan il secret d'uffeci e las prescripziuns davart la protecziun dallas datas.

Art. 25 Obligaziun da discreziun

¹ Las personas commembras d'uffecis e da cumissiuns sco era las personas emploiadas dalla vischnaunca e las personas privatas che adempleschan incumbensas publicas, ein obligadas alla discreziun concernent fatschentas, dallas qualas ellas ein vegnidas a saver en lur funcziuns officialas ni professiunalas, aschilunsch ch'ei exista in interess public ni privat da tener secret quellas ni sch'ina prescripziun speciala prevesa quei.

² La decisiun d'abolir l'obligaziun da discreziun d'ina commembra ni d'in commember dallas autoritads pren l'autoridad, en recusaziun dalla commembra pertuccada ni dil commember pertuccau. La decisiun d'abolir l'obligaziun da discreziun dallas ulteriuras personas suttamessas all'obligaziun da discreziun pren l'autoridad mintgamai superiura.

Art. 26 Responsablidad

La responsablidad dils organs communal per donn ch'els caschunan exercitond lur uffeci sedrezza tenor la Lescha cantunala davart la responsablidad dil stadi.

Art. 27 Protocol

¹ Davart las tractativas dalla radunonza communal, dalla suprastonza communal e dallas ulteriuras autoritads communalas eis ei da menar protocols separai che dattan sclariment davart las decisiuns, ils resultats dallas elecziuns e davart eventualas reclamaziuns concernent la violaziun da disposiziuns da cumpetenzza e da procedura. Ils protocols ston vegnir suttascrits dalla protocollista ni dil protocollist e suenter l'approbaziun explicita ni taciturna, dalla ni dil parsura.

² Il protocol da decisiuns dalla radunonza communal vegn deponius enteifer in meins suenter la radunonza sin canzlia communal e publica sin la pagina-web dalla vischnaunca,

risguardond las disposiziuns dalla protecziun dallas datas.

³ Objecziuns encunter il protocol da decisiuns dalla radunonza communal ein d'inoltrar en secret alla suprastonza communal enteifer 30 dis. Quellas vegnan tractadas a caschun dalla proxima radunonza communal. Silsuenter vegn il protocol da decisiuns approbaus.

Art. 28 Investa els protocols

¹ Ils protocols dalla radunonza communal stattan a disposiziun a mintga persona per envesta.

² L'envesta els protocols dalla suprastonza e dallas ulteriuras autoritads communalas vegn mo lubida, sch'ins sa far valer interess digns da protecziun.

³ Al dretg da prender envesta sa vegnir satisfatg cun remetter in extract suttascrit dil protocol.

II. Organisaziun dalla vischnaunca

Art. 29 Organs communal

Ils organs communal ein:

- a) la cuminonza dallas votantas e dils votants all'urna
- b) la radunonza communal
- c) la suprastonza communal
- d) la cumissiun da gestiun

a) La cuminonza dallas votantas e dils votants all'urna

Art. 30 Cumpetenzas da decider

La cuminonza dallas votantas e dils votants all'urna decida davart:

- 1. il decret e la midada dalla constituziun communal.
- 2. decisiuns dalla radunonza communal, encunter las qualas ei vegniu lantschau il referendum facultativ.
- 3. la reuniun cun autras vischnauncas (fusiun).

Art. 31 Predeliberaziun

Las fatschentas suttamessas alla votaziun all'urna ston, cun excepziun dallas fatschentas tenor art. 30 cif. 2, vegnir predeliberadas dalla radunonza communal e vegnir approbadas cun far ina recumandaziun da votaziun per mauns dalla votaziun all'urna.

b) La radunonza communal

Art. 32 Cumpetenzas

La radunonza communal ha surtut las suandontas cumpetenzas:

1. eleger
 - a) il presidi communal
 - b) commembras e commembers dalla suprastanza communal
 - c) commembras e commembers dalla cumissiun da gestiun
 - d) 4 commembras e commembers dalla cumissiun da baghegiar
 - e) tut las commembras ed ils commembers dil cussegl da fundaziun dalla fundaziun Pro Laax
 - f) far tut las autras elecziuns, aschilunsch che la lescha prevesa l'elecziun entras la radunonza communal;
2. decretar e midar las leschas communalas;
3. approbar il preventiv ed il quen communal sco era fixar il pei da taglia;
4. decider davart expensas e credits posteriurs e supplementars che survargan la cumpetenzza finanziaria d'auters organs;
5. comprar e vender proprietad immobiliara, aschilunsch che quei stat buc ella cumpetenzza dalla suprastanza communal. Resalvai restan ils dretgs dalla vischnaunca burgheisa;
6. constituer dretgs dad auas, aschilunsch che quei stat buc ella cumpetenzza dalla suprastanza communal. Resalvai restan ils dretgs dalla vischnaunca burgheisa;

7. dar emprests e garantias, aschilunsch che quei stat buc ella cumpetenzza dalla suprastanza communal e stat buc enteifer il rom fixau per il diever da daners da fond entras l'istanza cumpetenta;
8. dar concessiuns per l'utilisaziun dall'aua e per midadas essenzialas da talas, inclus la scadenza dalla concessiun tenor la lescha davart il dretg dallas auas, sco era accordar auters dretgs d'utilisaziun specials, schinavon ch'il dretg federal ni cantunal pretenda il consentiment dallas votantas e dils votants;
9. decider davart la fundaziun d'ina corporaziun da vischnauncas ni davart l'adesiun ad ina tala corporaziun resp. l'extrada d'ina tala.

Art. 33 Decisiuns suttamessas al referendum facultativ

Las suandontas decisiuns dalla radunonza communal ein suttamessas al referendum facultativ tenor art. 23:

1. decisiuns che pertuccan expensas da varga fr. 5'000'000 per la medema fatschenta.

Art. 34 Convocaziun, tractandas

¹ La radunonza communal vegn convocada dil president communal ni dalla presidenta communal tras conclus dalla suprastanza. La convocaziun ha da succeder sil pli tard 10 dis avon la radunonza tras publicaziun el fegl official. Las tractandas ston esser indicadas detagliadamein.

² La radunonza communal astga decider mo davart fatschentas ch'ein predeliberadas dalla suprastanza ed ein indicadas silla gliesta da tractandas che sto vegnir publicada silmeins diesch dis avon la radunonza.

³ L'offensiun da disposiziuns da cumpeteza e da procedura ei, sche raschuneivel, da protestar immediatamain. Cass cuntrari scada il dretg da recuors.

⁴ Il preventiv, il quen annual e messadis ston vegnir tarmess a tut las casadas sil pli tard cura che la radunonza vegn convocada. Quels

documents vegnan screts en lungatg romontsch e tudestg.

Art. 35 Cumpetenza da decider

Mintga radunonza communal convocada tenor uorden ei cumpetenta da decider.

Art. 36 Direcziun dalla radunonza

La presidenta communal ni il president communal diregia la radunonza da vischnaunca. En cass ch'il presidi ei impedi, meina la vicepresidente ni il vicepresidente ni in auter commember dalla suprastonza la radunonza.

Art. 37 Publicitad

¹ Las radunonzas communalas ein publicas.

La radunonza communal approbescha ni refusa da lubir fotografias e registraziuns da film e da tun. Mintga votanta e votant astga pretender che sias expressiuns e sia votaziun vegnian buca registradas.

² Persunas senza dretg da votar san vegnir excludidas, sch'igl interess public ni interess privats pretendan quei per singulas fatschentas.

Art. 38 Dumbravuschs

La radunonza communal elegia ils dumbravuschs necessaris ed il biro electoral.

Art. 39 Moda da votar

¹ Las votaziuns vegnan fatgas cun tscharna. Ellas ein denton da far cun scrutini, sch'in quart dalle votantas e dils votants presents pretenda quei.

² Tier votaziuns cun plimaun vala in project sco approbaus, sch'il diember dalle vuschs affirmativas survarga il diember dalle vuschs negativas. En cass da paritad dalle vuschs ei la fatschenta refusada.

³ Tier votaziuns cun scrutini vala in project sco approbaus, sch'il diember dalle vuschs affirmativas survarga il diember dalle vuschs negativas. Cedels vits e nunvaleivels vegnan buca quintai. En cass da paritad dalle vuschs ei la fatschenta refusada.

Constituziun dalla vischnaunca da Laax revisiun totala

Art. 40 Moda d'eleger

¹ Las elecziuns vegnan fatgas cun scrutini. Sche negin fa opposiziun, san ellas vegnir fatgas cun tscharna, excepitu da quei ei l'elecziun dil presidi communal e dalle commembras e dils commembers dalla suprastonza. Eligida ei quella persuna che contonscha il pli absolut dalle vuschs valeivlas.

² Tier elecziuns cumplexivas vegnan tut las vuschs valeivlas da candidats quintadas ensemen e partidas tras il diember da sezs libers plus in; la proxima cefra entira ei il pli absolut.

³ Contonscha ina candidata ni in candidat buca il pli absolut tier elecziuns singulas ni vegnan tier elecziuns cumplexivas pli paucs candidats eligi che quei ch'ei drova, sto vegnir fatg in secund scrutini liber. Eligidas resp. eligi ein lura quellas candidatas resp. quels candidats che survegnan las pli biaras vuschs.

⁴ En cass da paritad dalle vuschs decida la sort.

Art. 41 Reponderaziun

¹ In conclus dalla radunonza communal ni dalle votantas e dils votants all'urna sa vegnir suttamess da tut temps per reponderaziun. Resalvai ein ils dretgs da tiazas persunas.

² Sch'in conclus ei aunc buca in onn en vigur, ston ins entrar sin ina reponderaziun mo sch'ina majoritad da duas tiazas dalle vuschs valeivlas decida quei.

Art. 42 Votaziun da principi e damondas parzialas

La suprastonza communal sa far votaziuns consultativas e suttametter alla radunonza communal ordavon damondas da principi ni damondas parzialas d'ina fatschenta.

c) La suprastonza communal

Art. 43 Incumbensas

¹ La suprastonza communal ei l'istanza administrativa e da polizia dalla vischnaunca.

² Ella secumpona dil presidi communal, dil vicepresidi e da treis ulteriurs commembers.

Art. 44 Sedutas

¹ La suprastonza communal vegn convocada dalla presidenta communal ni dil president communal u eventualmein dalla vicepresidente ni dil vicepresidente, aschi savens che las fatschentas pretendan quei.

² Sin giavisch da silmeins dus commembers dalla suprastonza ei il president obligaus da convocar ina sesida extraordinaria.

Art. 45 Cumpetenzza da decider

La suprastonza communal ei cumpetenta da decider, sche silmeins treis commembers ein presents.

Art. 46 Votaziuns ed elecziuns

¹ Per votaziuns sur d'ina caussa vala la maioritad dallas commembras e dils commembers presents, per elecziuns il pli absolut egl'emprem scrutini, e la maioritad relativa el secund scrutini. En cass da paritad dallas vuschs decida la presidenta ni il president, tier elecziuns decida la sort.

² Mintga commember dalla suprastonza ei obligaus da votar. Resalvadas ein las disposiziuns davart la recusaziun. Per regla vegnan las votaziuns ed elecziuns fatgas aviatamein. Sch'in commember giavischa quei, sto vegnir fatg in scrutini.

Art. 47 Cumpetenzas

La suprastonza communal ha tut las cumpetenzas ch'ei buca surdadas ad in auter organ tras lescha federala ni cantunala u tras la constituziun ni la lescha communal.

Quei ei en particular:

1. exequir ils dretgs federals, cantunals e comunals sco era ils conclus dils organs comunals;
2. surveglar l'entira administraziun communal;

3. administrar la facultad dalla vischnaunca e menar tut ils departaments tenor igl uorden da fatschenta;
4. far il quen annual ed il preventiv;
5. preparar tut las fatschentas per mauns dalla radunanza communal;
6. decider davart expensas tochen ina summa da fr. 200'000 per il medem object e tochen ina summa da fr. 50'000 per expensas che serepetan onn per onn;
7. l'approbaziun da credits supplementars per cuosts supplementars tochen 20 % per il medem object, denton max. fr. 200'000;
8. stipular contracts pertuccont fatschentas che stattan ella cumpetenzza dalla suprastonza;
9. lubir emprests e dar garantias, premiss che la summa totala surpassi buca las cumpetenzas tenor cif. 6;
10. decider davart far process e recuors sco era stipular entelgientschas e contracts da cumpromiss;
11. exequir la pussanza poliziala ch'ei surdada alla vischnaunca e la cumpetenzza penala ella procedura penala administrativa;
12. elegier e/ni engaschar las collaboraturas ed ils collaboraturs comunals, las commembras ed ils commembers dallas cumissiuns ordinarias e specialas sco era las corporaziuns, dallas qualas la vischnaunca fa part ni ha il dretg da cogestiu, aschilunsch che la cumpetenzza d'elegier ei buca resalvada expressivamein ad in auter organ;
13. decider davart la collaboraziun cun autras vischnauncas, corporaziuns ed instituziuns regionalas ed organisaziuns da dretg public e da dretg privat ch'ei buca ella cumpetenzza dallas personas cun dretg da votar;
14. decider davart acquistar e vender proprietad immobiliare, aschilunsch che la summa totala survarga buca las cumpetenzas tenor cif. 6, sco era brattar ed impegnar proprietad immobiliare, ceder e stizzar

servituds e grevezias funsilas sco era far
rectificaziuns dils cunfins;

15. relaschar e midar ordinaziuns;
16. decider davart midadas subordinadas da concessiuns e dretgs d'utilisaziun specials ch'ei vegni approvai dalla radunonza communal, aschilunsch che ni la dimensiun ni las prestaziuns economicas concludidas denter las partidas vegnien tangadas e la concessiun da dretgs d'utilisaziun specials ch'ei buca ella cumpetenza da decider dallas votantas e dils votants.

Art. 48 Sistem da departaments

¹ Las fatschentas dall'administraziun communal vegnan repartidas tenor camps en differents departaments. Mintga commembra e mintga commember dalla suprastanza meina in ni plirs departaments e substituescha il medem mument in ni plirs departaments. Mintga suprastanza e mintga suprastant ei obligaus da surprendre il departament attribuiu ad ella ni ad el cun sia partiziun administrativa.

² La suprastanza communal reparta ils departaments. La repartiziun ei da far enconuschenta allas votantas ed als votants.

Art. 49 Caus da departament

¹ Las commembras ed ils commembers dalla suprastanza communal han da surveglar las fatschentas che pertuccan lur departament, da far las funcziuns ufficalas necessarias e da rapportar alla suprastanza communal.

² Davart fatschentas da muntada subordinada san ils caus da departament decider en atgna reschia, sche la suprastanza communal surdat quella cumpetenza.

Art. 50 Partiziuns administrativas

¹ Las singulas partiziuns administrativas cumpeglian per regla ils suandonts camps:

1. Administraziun generala, finanzas, taglias, economia, pauperesser, provediment social
2. Scola, tgira da malsauns, sport

3. Lubientschas da baghegiar, stradalesser, provediment d'aua, canalisaziun, allontanament dil rumien (gruppa da luvriers communs), polizia da baghegiar, protecziun dalla natira e digl ambient

4. Agricultura, alps, protecziun dalla natira e digl ambient, turissem e cultura

5. Polizia, pumpiers, militar, schurmetg civil, dismessa da rumians, uffeci forestal e santeri

² En cass specials sa la suprastanza communal surdar singulas incumbensas e duers specials al cau d'in auter departament.

³ Per preparar singulas fatschentas sa la suprastanza communal incaricar da cass en cass cumissiuns specialas ni consultar cussegladers u experts.

Art. 51 Representanza dalla vischnaunca anoviar

¹ La suprastanza communal representa la vischnaunca enviers tiarzas persunas ed avon dertgira.

² La presidenta communal ni il president communal u sia substituta ni siu substitut ha ensemen cun ina commembra ni in commember dalla direcziun communal la sottascripziun giuridicamein valeivla per la vischnaunca.

³ Mintga commembra ni commember dad in'autoridad communal che representa la vischnaunca en in gremi d'ina organizaziun da dretg public ni da dretg privat se presenta el num dalla vischnaunca. Eventualas indemnizaziuns che vegnan purschidas da tiarzs van a favor dalla cassa communal.

Art. 52 President communal, cumpetenzas

¹ La presidenta communal ni il president communal meina la suprastanza communal e la direcziun communal. Ella ni el ha da preparar la gliesta da tractandas. Sco parsura dalla suprastanza communal ha ella ni el da surveglar surtut las finanzas e l'administraziun dalla vischnaunca.

² Cun agid dils caus da departament procura ella ni el che las prescripziuns ed ils conclus vegnien

exequi e pren las mesiras necessarias en cass urgents.

³ La presidenta communal ni il president communal ha il dretg da decider davart expensas d'ina summa da tochen fr. 2'000.- per il medem object, maximalmein denton da fr. 10'000 ad onn.

⁴ La presidenta communal ni il president communal representa la vischnaunca anoviars.

d) La cumissiun da gestiun

Art. 53 Cumposiziun ed eligibladad

La cumissiun da gestiun secumpona da treis commembras e commembers. Ella seconstituescha sezza.

Art. 54 Incumbensas

¹La cumissiun da gestiun ei obligada da controllar tuttas activitads dall'administraziun communal, cumpriu cassa e contabilitad, era dallas fundaziuns e dad autras facultads specialas.

² Tras controlla adequata ha ella da s'informar adina puspei digl import, dil diever e dall'utilisaziun da quellas facultads.

³ La cumissiun da gestiun sto orientar cuntinuadamein la suprastanza communal davart sias observaziuns. Ella ha da rapportar mintg'onn davart l'examinaziun dallas fatschentas e dil quen da vischnaunca e da far proposta.

Art. 55 Revisurat

¹ La suprastanza communal sa, en entelgientscha cun la cumissiun da gestiun, incumbensar revisurs professionals cun la controlla dils quens. En quei cass ha la cumissiun da gestiun da far las controllas annualas en entelgientscha cun il revisurat.

² Davart observaziuns d'impurtonza secundara san la cumissiun da gestiun ed il revisurat far in rapport special per mauns dalla suprastanza communal.

III. Partiziuns administrativas

a) Administraziun communal

Art. 56 Incumbensas e posiziun

¹L'administraziun communal ei suttamessa alla presidenta communal ni al president communal ed alla direcziun communal.

² Ella procura per l'entira contabilitad e las ulteriuras lavurs administrativas publicas ed ella exequescha ils conclus dalla suprastanza communal e dils caus da departament.

Art. 57 Direcziun communal

¹ La direcziun communal meina l'administraziun communal. Ella sutastat al presidi communal.

² Ella secumpona dalla presidenta communal ni dil president communal e dallas collaboraturas e dils collaboraturs directivs dall'administraziun.

³ En cass da basegns sa la suprastanza communal envidar commembras e commembers dalla direcziun communal per participar a sias sedutas cun vusch consultativa.

⁴ Ina commembra ni in commember dalla direcziun communal scriva il protocol duront la radunonza communal e duront sedutas dalla suprastanza communal.

b) Fatgs da construcziun e d'infrastructura

Art. 58 Cumissiun da baghegiar, cumposiziun ed eligibladad

¹ La cumissiun da baghegiar secumpona da tschun commembras e commembers. Il cau da departament fa part da quella ex officio e presidiescha ella.

² Il cau digl uffeci da baghegiar pren part allas sesidas cun vusch consultativa.

Art. 59 Incumbensas

La cumissiun da baghegiar prepara las fatschentas da baghegiar per igl uffeci da

baghegiar, decida el rom da sias cumpetenzas ni fa ina proposta agl uffeci da baghegiar.

c) Provediment social

Art. 60 Provediment social

¹ Las incumbensas e las obligaziuns digl uffeci social sedrezzan tenor las disposiziuns federalas e cantunalas.

² Igl uffeci social secumpona dalla presidenta communal ni dil president communal e d'ina commembra ni d'in commember dalla direcziun communal.

d) Fatgs da scola

Art. 61 Cussegl da scola

¹ Sche la vischnaunca ei sezza la purtadra dalla scola publica, nominescha ella in cussegl da scola che secumpona da silmeins 5 commembras e commembers. Il cau dil departament da scola fa part da quel ex officio.

² Sche la vischnaunca separticipescha ad in consorzi da scola, fa il cau dil departament da scola part dalla cumissiun da scola dil consorzi.

Art. 62 Emploiai dils consorzis da scola

Ils emploiai dils consorzis da scola ein tenor art. 14 al. 2 mess a pèr cun ils emploiai communalstabels. Per els vala art. 21 dalla lescha da vischnauncas dil cantun Grischun.

IV. Finanzas, taglias ed auters pensums

Art. 63 Administraziun e diever dil recav

La gestiun dalla bilanza e la presentaziun dalla contabilitad sedrezzan tenor ils principis generalmein valeivels per la contabilitad publica. Quei cumpeglia surtut:

1. ils mieds publics ston vegnir impundi a moda spargnusa ed economica;
2. il budget duei esser equilibraus a media vesta;

3. mintga expensa sebase sin ina basa giuridica, in conclus da credit ed ina lubientscha da pagament.

Art. 64 Taglias, taxas

Sch'il recav dalla facultad dalla vischnaunca e las ulteriuras entradas tonschan buca per cuvierer las expensas e per amortisar sistematicamein ils deivets, impona la vischnaunca taglias tenor ina lescha da taglia speciala. La fixaziun da taglias sto correspunder al principi dalla gestadad e dueivladad.

Art. 65 Taxas d'utilisaziun e contribuziuns als cuosts; tscheins d'utilisaziun

¹ Per conceder las utilisaziuns pretenda la vischnaunca taxas d'utilisaziun.

² Ultra da quei sa la vischnaunca incassar dils legitimai contribuziuns commensuradas als cuosts per utilisaziuns ch'ei effectivamein vegnidas concedidas ad els.

³ Sco recumpensa per utilisaziuns da diever public augmentadas sin fundament da concessiuns ni lubientschas pretenda la vischnaunca taxas che correspundan per regla alla valeta dallas utilisaziuns.

Art. 66 Taxas da preferenza

¹ Eregia la vischnaunca ovras ni indrezs che portan a certas persunas in avantatg special ni che augmentan la valeta da certs objects da facultad, sa ella pretender a norma da leschas communalas e regulativs specials ina contribuziun als cuosts dall'ovra che correspunda agl avantatg concediu.

² Subsidiarme in vala il dretg cantunal davart la repartiziun dils cuosts.

Art. 67 Taxas

¹ La vischnaunca sa pretender taxas da diever dallas persunas che utiliseschon ovras, interpresas ed indrezs ch'ella ha eregiu e meina. L'altezia dallas taxas sedrezza tenor las ordinaziuns communalas relativas.

² Sco recumpensa per in survetsch special dall'administraziun communal ni per l'execuziun d'in act uffical (p.ex. dar lubientschas etc.) sa la vischnaunca pretender taxas administrativas.

³ L'altezia dallas taxas ei per regla da fixar aschia che silmeins ils cuosts e las expensas dalla vischnaunca san vegnir curclai ord lur recav.

Art. 68 Taxas da hosps e turisticas

¹ La vischnaunca pretenda taxas, sco p. ex. taxas da hosps e turisticas, che ston vegnir impundidas per promover il turissem.

² La radunonza communal relai las leschas necessarias per quei.

³ Igl incasso da quellas taxas sa vegnir surdaus cun ina cunvegna en scret ad in'autra vischnaunca enteifer la medema destinaziun turistica.

V. Vischnaunca burgheisa

Art. 69 Dretgs

Ils dretgs dils burgheis e dalla vischnaunca burgheisa enteifer la vischnaunca politica sedrezzan tenor la legislaziun cantunala ed il contract da separaziun denter la vischnaunca politica e la vischnaunca burgheisa.

VI. Fatgs da baselgia

Art. 70 La Pleiv

Ils dretgs dalla pleiv el senn dalla constituziun cantunala vegnan garanti. La pleiv administrescha senza sia facultad.

VII. Mieds legals

Art. 71 Dretg da recuors

¹ Encunter conclus e decisiuns dalla suprastanza communal e dalla radunonza communal san ins far recuors alla Dertgira superiura tenor la lescha davart la giurisdicziun administrativa.

Constituziun dalla vischnaunca da Laax revisiun totala

² Resalvadas restan disposiziuns da multas dalla suprastanza communal ni d'auters organs communs, encunter las qualas ins sa far recuors en scret alla suprastanza communal enteifer 20 dis tenor las disposiziuns relativas.

VIII. Disposiziuns finalas e transitorias

Art. 72 Revisiun

¹ La constituziun presenta sa vegnir revidida da tut temps completamein ni parzialmein. La suprastanza communal decida davart l'entrada en vigur.

² Las commembras ed ils comembers dallas autoritads communalas e dallas cumissiuns restan en uffeci tochen la scadenza da lur mandat conform al dretg en vigur.

Art. 73 Entrada en vigur

¹ La constituziun presenta entra en vigur cun l'approbaziun dalla radunonza communal igl **1. da schaner 2027**.

² Ella sto vegnir suttamessa per approvaziun alla Regenza che examinescha sia legalitad. Quei vala era per tut las midadas ni supplements posteriurs dalla constituziun.

Art. 74 Abrogaziun da disposiziuns cuntradictorias

¹ Questa constituziun remplazza quella dils 15 da mars 1991.

² Concludiu dalla radunonza communal dils ...